

Sygn. akt V U 1263/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 października 2013 roku

Sąd Okręgowy w Słupsku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Radosław Buko**

Protokolant: st. sekr. sądowy Beata Pezena

po rozpoznaniu w dniu 3 października 2013 roku w Słupsku

odwołania G. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 26 czerwca 2013 roku znak (...)

w sprawie **G. W.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu G. W. prawo do emerytury na podstawie art.184 w zw. z art.32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2009 roku numer 153 poz. 1227 ze zm.) od dnia 17 maja 2013 roku, nie stwierdzając odpowiedzialności organu rentowego

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26.06.2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił prawa do emerytury ubezpieczonemu G. W. albowiem organ rentowy ustalił, że ubezpieczony nie udowodnił piętnastoletniego okresu pracy w szczególnych warunkach wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku.

Ubezpieczony odwołał się od tej decyzji, podniósł, że w jego ocenie posiada ponad 15 lat stażu pracy w szczególnych warunkach i domagał się przyznania prawa do emerytury.

Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania, podnosząc, iż ubezpieczony nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Zdaniem organu rentowego ubezpieczony nie przedłożył świadectwa pracy warunkach szczególnych wystawionego przez zakład pracy. Zgodnie z § 2, ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. okres pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy (lub jego następcą prawny) na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust.2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. W związku z powyższym przedłożone zeznania świadków nie mogą stanowić dowodu na okoliczność wykonywania prac w warunkach szczególnych.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 17.05.2013r. ubezpieczony G. W., urodzony (...), złożył wniosek o emeryturę.

Dowody: wniosek – k. 1 – 3 akt ZUS dołączonych do odwołania plik II .

Organ rentowy uznał za udowodniony okres zatrudnienia wynoszący łącznie 30 lat 1 miesiąc i 5 dni okresów składkowych i nieskładkowych w tym o dni pracy w warunkach szczególnych.

dowód: decyzja – k. 14 akt emerytalnych ZUS plik II załączonych do odwołania.

W okresie od dnia 27.11.1968r. do dnia 31.12.1998r. ubezpieczony zatrudniony był w Fabryce (...) S.A. w S. na stanowiskach: początkowo jako pracownik mierzący, ważący i zapisujący produkcję, następnie od 1.03.1970r. jako instruktor montażu, a od 1.08.1970r. jako brygadzysta montażu. Od 1.03.1973r. ubezpieczony był zatrudniony jako mistrz montażu, od 2.05.1973r. jako brygadzysta jakości i produkcji, od 1.11.1973r. jako brygadzysta produkcji, od 1.04.1974r. jako mistrz montażu, od 1.11.1974 jako brygadzysta produkcji, od 1.03.1976r. jako mistrz montażu. Od 1.12.1980r. jako mistrz dyplomowany. Praca ubezpieczonego polegała na kontrolowaniu, doglądaniu i zastępowaniu pracowników. Zastępował pracowników przy ścieraniu, ćwiekowaniu, polerowaniu, nabłyszczaniu, apreturze, szcztkach, klejeniu również przy lakierach. Warsztaty montażowe ubezpieczonego i Z. M. sąsiadowały. Nadzorowali oni 40 pracowników na taśmie. To byli pracownicy, którzy pracowali na ćwiekowaniu czubków, powlekanii, klejeniu, często ich zastępowano, przyuczano nowych pracowników. Z. M. wygrał sprawę o emeryturę przed sądem. Brygadzysta również dozorował pracowników, przyuczał i zastępował, też był narażony na oddziaływanie warunków szkodliwych. W większości nadzorował pracę pracowników w szczególnych warunkach, niewiele było prac nie w warunkach szczególnych, były to proste prace, nie trzeba było ich kontrolować ale i tak były wykonywane blisko stanowisk, na których pracowano w szczególnych warunkach. Na drasaniu i ścieraniu były pyły z krzemionki a przy klejeniu i ćwiekowaniu szkodliwym czynnikiem był klej, przy natryskach - opary. Szkodliwe czynniki oddziaływały szerzej niż na poszczególne stanowisko pracy. Praca majstra różniła się większą odpowiedzialnością, dodatkowo odpowiadał za wykonanie produkcji, za sprawy personalne, również majster musiał kontrolować pracowników na stanowiskach gdzie pracowali w szczególnych warunkach. Ubezpieczony pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, nie korzystał z bezpłatnych urlopów. Praca ubezpieczonego w okresie od dnia 1.08.1970r. do dnia 31.12.1998r. z wyłączeniem 17 dni zwolnienia lekarskiego w okresie od 7 do 23.12.1998r. to jest 28 lat 4 miesiące, i 13 dni była pracą w szczególnych warunkach.

Dowód: świadectwo pracy k – 4 akt kapitału początkowego ZUS załączonych do odwołania, akta osobowe k 16, akt sprawy zeznania świadków J. M. k – 18v – 19 00:17:18 – 00:24:34, Z. M. k – 19 akt sprawy 00:25:01 – 00:30:54 ,

Decyzją z dnia 20.01.2010r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił prawa do emerytury Z. M., który odwołał się od niej do Sądu Okręgowego w Słupsku. Prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 29.04.2010r. w sprawie VU124/10 zmieniono decyzję i przyznano ubezpieczonemu prawo do emerytury. Istotną okolicznością w tej sprawie była opinia biegłego z której wynikało, że okres pracy ubezpieczonego w (...) (...) był pracą świadczoną w szczególnych warunkach.

Dowód: k 2 – 3, 4 – 5, 11, 14 – 25, 34, 43 – 45, akt sprawy VU124/10

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego G. W. zasługuje na uwzględnienie.

Istotą sporu w przedmiotowej sprawie było ustalenie uprawnień ubezpieczonego do wcześniejszej emerytury w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze.

Zgodnie z art.184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227) mężczyźnie urodzonemu po 31 grudnia 1948 roku przysługuje

emerytura po osiągnięciu wieku 60 lat , jeżeli w dniu wejścia ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku osiągnął co najmniej:

- 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych w tym 15 lat z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze w wykazie A w/w rozporządzenia.

Emerytura przysługuje ubezpieczonym, którzy nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;

Zgodnie § 22 ust 1 rozporządzenia ministra pracy i polityki społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. nr 237 poz.1312) środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

1) legitymacja ubezpieczeniowa;

2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

Z kolei ust 2 tego przepisu stanowi, że jeżeli ustawa przewiduje możliwość udowodnienia zeznaniami świadków okresu składkowego, od którego zależy prawo lub wysokość świadczenia, dowód ten dopuszcza się pod warunkiem złożenia przez zainteresowanego oświadczenia w formie pisemnej lub ustnej do protokołu, że nie może przedłożyć odpowiedniego dokumentu potwierdzającego ten okres.

Jednak w spornych przypadkach, uwzględnienie okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach następuje po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale, w pełnym wymiarze czasu pracy tego zatrudnienia.

W załączniku A Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r., nr 8, poz. 43) w Dziale VII w poz. 14 wymieniono prace związane ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego jako zaliczające się do prac w szczególnych warunkach. Nadto prace polegające na kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie opisane w Dziale XIV pod poz. 24 stanowią prace świadczone w szczególnych warunkach.

Stosownie do treści art. 473 kpc w postępowaniu przed sądem nie stosuje się żadnych ograniczeń dowodowych, co sprawia, iż każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi – vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8.04.1999 roku, II UKN 619/98 opublikowany w OSNP 2000/11/439.

Sąd Najwyższy w wyroku z 28.11.1997 roku, wydanym w sprawie II UKN 362/97 opublikowanym w OSNP 1998/18/552 wyraził pogląd, iż w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być dowodzone wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego.

Bezsporne było posiadanie przez ubezpieczonego ogólnego okresu składkowego i nieskładkowego w wymiarze 30 lat 1 miesiąc i 5 dni.

Przy rozstrzygnięciu w sprawie niezbędne było ustalenie, czy do wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach można doliczyć również okres zatrudnienia od dnia 27.11.1968r. do dnia 31.12.1998r.

W ocenie Sądu jest oczywiste, iż brzmienie zajmowanego stanowiska, jakie widnieje w dokumentach prowadzonych i wystawionych przez pracodawcę nie może mieć rozstrzygającego znaczenia w sprawie. Decyduje rodzaj wykonywanej pracy, co nadto wynika z powołanych wyżej przepisów prawa, w szczególności art. 32 ust. 2 który stanowi, iż dla celów ustalenia uprawnień do emerytury w obniżonym wieku za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Rodzaje prac ustala się na podstawie powołanego już wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, który w załączniku A w Działach od I do XIV wymienia rodzaje prac, które są pracą w warunkach szczególnych.

Ponadto należy dodać, iż w myśl § 2 ust. 1 tegoż rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Niewątpliwie ubezpieczony wykonywał prace związane ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skózanego jako zaliczające się do prac w szczególnych warunkach. Nadto prace polegające na kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Fakt zatrudnienia na powyżej określonych stanowiskach został udokumentowany świadectwami pracy, a także dokumentami znajdującymi się w aktach osobowych ubezpieczonego (k. 17 akt sądowych). Organ rentowy zakwestionował zaliczenie tych okresów jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, gdyż nie zostało wystawione przez zakład pracy świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach.

Zatrudnienie ubezpieczonego w szczególnych warunkach potwierdzili świadkowie J. M., Z. M..

Sąd dał w pełni wiarę powyższym zeznaniom świadków, gdyż są one wewnętrznie spójne i zasadniczo pozostają we wzajemnej korelacji. Powstałe rozbieżności są w pełni uzasadnione upływem czasu.

W ocenie Sądu Okręgowego brak było podstaw do powoływania biegłego z zakresu BHP, gdyż dotychczas przeprowadzone dowody wystarczająco potwierdziły fakt pracy ubezpieczonego w spornym okresie w szczególnych warunkach.

Wyrokując w niniejszej sprawie nie można pominąć tego, że dotychczasowe orzecznictwo Sądu Okręgowego z reguły zaliczało osoby pracujące na stanowiskach mistrza, brygadzysty produkcji do grona osób pracujących w szczególnych warunkach – vide sprawa VU 897/ 12 L. M., VU 713/11 K. S., VU 811/10 G. W. (2). Nie zachodziła też potrzeba sięgania po opinię biegłego wydaną w sprawach powołanych w odwołaniu.

Dla uznania konkretnego wykonywania pracy za pracę zaliczoną do pierwszej kategorii zatrudnienia, czy też w szczególnych warunkach istotne jest jedynie to czy jest to praca wymieniona w § 4 - 15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do tego rozporządzenia.

W ocenie Sądu przyjęcie, że ze względu na zaniechanie uzyskania w trakcie ustania stosunku pracy stosownego zaświadczenia przez ubezpieczonego uniemożliwia nabycie spornego świadczenia stałoby w sprzeczności z wyrażoną w art. 2a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. nr 137 poz. 887 ze zm.) zasadą równego traktowania wszystkich ubezpieczonych.

Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 16 czerwca 2009 roku sygn. akt I UK 24/09 uznał, że nie każdy pracownik, który sprawuje dozór inżynieryjno – techniczny na wydziałach (oddziałach), na których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. zalicza się do osób pracujących w szczególnych warunkach w rozumieniu rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych szczególnych

warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).ale ten dla którego ta praca (dozór) jest stała i w pełnym wymiarze.

Zdaniem Sądu Okręgowego treść wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2009 roku sygn. akt I UK 24/09 obliguje organ dokonujący oceny charakteru zatrudnienia strony do ustalenia rzeczywistych czynności wykonywanych przez powoda, i następnie dokonania prawnej oceny tej pracy. Brak jest podstaw do apriorycznego zakładania, że czynności dozoru inżyniersko – technicznego wykluczają możliwość zakwalifikowania danej pracy do pracy w szczególnych warunkach co miało miejsce w niniejszej sprawie.

Z tych racji natury faktycznej i prawnej , na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾§ 2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał powodowi G. W. prawo do emerytury na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227.) poczynając od dnia 17.05.2013 roku, to jest od dnia złożenia wniosku.

Sąd Okręgowy nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieprzyznanie prawa do świadczenia.

Ustalenie, czy ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w spornym okresie wykonywał pracę w warunkach szczególnych, wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego przez Sąd. Z tych przyczyn nie można przypisać organowi rentowemu odpowiedzialności za nieprzyznanie świadczenia emerytalnego. Mając na uwadze dyspozycję art. 118 ust. 1 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS Sąd Okręgowy nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieprzyznanie prawa do świadczenia.